

RE-1067 TO 71-73-74 & 1132-33-34-37

B. Ed. (Basic) Examination

April / May – 2010

Methods of Teaching

RE-1067 : English Method : Paper - IV (Old)

RE-1068 : Gujarati Method : Paper - IV (Old)

RE-1069 : Hindi Method : Paper - IV

RE-1070 : Sanskrit Method : Paper - IV (Old)

RE-1071 : Social Science Method : Paper - IV

RE-1073 : Mathematics Method : Paper - IV (Old)

RE-1074 : Science & Technology Method : Paper - IV (Old)

RE-1132 : Agrology Method : Paper - V

RE-1133 : Animal Husbandry & Dairy Science : Paper - V (Old)

RE-1134 : Horticulture & Forestry : Paper - V (Old)

RE-1137 : Rural Eco. & Co. Op. Bank : Paper - V (Old)

Time : 3 Hours]

[Total Marks :

RE-1067

Instruction :

નીચે દર્શાવેલ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી. Fillup strictly the details of signs on your answer book.	Seat No. :
Name of the Examination :	<input type="text"/>
<input type="text" value="B. Ed. (BASIC)"/>	<input type="text"/>
Name of the Subject :	<input type="text"/>
<input type="text" value="ENGLISH METHOD - 4 (OLD)"/>	<input type="text"/>
Subject Code No. : <input type="text" value="1"/> <input type="text" value="0"/> <input type="text" value="6"/> <input type="text" value="7"/>	<input type="text"/>
Section No. (1, 2,.....) : <input type="text" value="NIL"/>	<input type="text"/>
	<input type="text" value="Student's Signature"/>

1 Answer briefly (any five)

20

- (1) English is now inevitable-comment.
- (2) What are the characteristics of English language?
- (3) How will a monther tongue help in the learning of a second language?
- (4) How will you use a dictionary to teach vocabulary? Illustrate at least four words.
- (5) What are the competencies of Writing skill? Write any six.

- (6) What is guided Composition?
- (7) Can a computer software help in teaching English?
How?
- (8) How will you follow the Collaborative Language learning principles while teaching English? Illustrate with examples.

2 Answer in detail. **15**

Draw a lesson plan on any poem from Standard VIII and IX based on ModCom Approach. Mention the following points:

- (1) Small Talk and Pre Task (1 Task)
- (2) Main Task (Include 1 for Vocabulary, 1 Text based and 1 Relation to Life Task)
- (3) Post Task (1 Task)

OR

Draw a Remedial Programme for Improving Speech skill keeping in mind the following points.

- (1) Identification of the limitation.
- (2) Reasons for the limitations.
- (3) Activities to eradicate limitation.

3 Write short notes (any three) **15**

- (1) English - a second language.
- (2) Difference between Grammar and Functions.
- (3) Activity section in the Text book
- (4) Grammar - Translation method and direct method.
- (5) English Club.

RE-1068

સૂચના :

નીચે દર્શાવેલ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી.
Fillup strictly the details of signs on your answer book.

Name of the Examination :
B. Ed. (BASIC)

Name of the Subject :
GUJARATI METHOD - 4 (OLD)

Subject Code No. : 1 0 6 8 Section No. (1, 2,.....) : NIL

Seat No. :

Student's Signature

- ૧ નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી ગમે તે પાંચના મુદ્દાસર ઉત્તર લખો : ૨૦
- (૧) માતૃભાષા શિક્ષણના સામાન્ય હેતુઓ જણાવી કોઈ પણ બેના વિશિષ્ટ હેતુઓ જણાવો.
- (૨) માતૃભાષા શિક્ષણમાં આગમન-નિગમન પદ્ધતિનું મહત્ત્વ અને મર્યાદા જણાવો.
- (૩) નિરસ થતા વ્યાકરણ શિક્ષણને રસમય કેવી રીતે બનાવી શકાય ?
- (૪) ભાષા શિક્ષણમાં વિશ્વકોષ શા માટે જરૂરી છે ?
- (૫) પદ્ય શિક્ષકે કયા પ્રકારની સજ્જતા કેળવવી જોઈએ ?
- (૬) માતૃભાષાના શ્રવણ કૌશલ્યની સંકલ્પના આપી તેનું મહત્ત્વ જણાવો.
- (૭) તાસ આયોજનાના પ્રમુખ સોપાન મૂલ્યાંકનનું મહત્ત્વ એક ઉદાહરણ આપી જણાવો.
- (૮) નિબંધ પ્રકારના પ્રશ્નોની ઉપયોગિતા અને મર્યાદા જણાવો.
- ૨ માતૃભાષા અધ્યાપનમાં નીચે દર્શાવેલ મુદ્દા સંદર્ભે ચર્ચા કરો : ૧૫
- (૧) માતૃભાષામાં અધ્યાપનનું મહત્ત્વ
- (૨) માતૃભાષા-શિક્ષણ પ્રત્યે સેવાતી ઉપેક્ષા
- (૩) માતૃભાષા શિક્ષણ પ્રત્યેની ઉપેક્ષા દૂર કરવાના ઉપાયો
- અથવા
- ૨ ભાષા પ્રયોગશાળાના નીચે દર્શાવેલ મુદ્દા સંદર્ભે ચર્ચા કરો : ૧૫
- (૧) ભાષા પ્રયોગશાળાનું સ્વરૂપ
- (૨) ભાષા પ્રયોગશાળાનું મહત્ત્વ
- (૩) ભાષા પ્રયોગશાળામાં ભાષા શિક્ષકની ભૂમિકા.
- ૩ નીચેનામાંથી ગમે તે ત્રણ વિશે ટૂંકનોંધ લખો : ૧૫
- (૧) ગદ્ય શિક્ષણની સમસ્યાઓ
- (૨) ભાષા શિક્ષકની સજ્જતા
- (૩) માતૃભાષા શિક્ષણમાં સ્વાધ્યાય પદ્ધતિ
- (૪) અશુદ્ધ ઉચ્ચારણાનાં કારણો અને ઉપાયો
- (૫) પાઠ્યપુસ્તકનું મહત્ત્વ.

RE-1069

सूचना :

नीचे दशांशों में निशानीवाणी विगतो उत्तरवखी पर अवश्य क्षभवी. Fillup strictly the details of signs on your answer book.	Seat No. :
Name of the Examination :	<input type="text"/>
B. Ed. (BASIC)	<input type="text"/>
Name of the Subject :	<input type="text"/>
HINDI METHOD - 4	<input type="text"/>
Subject Code No. : <input type="text"/> 1 <input type="text"/> 0 <input type="text"/> 6 <input type="text"/> 9	Section No. (1, 2,.....) : <input type="text"/> NIL
Student's Signature	

- 9 निम्नलिखित प्रश्नों में से किन्हीं पाँच के संक्षिप्त में उत्तर दीजिए : २०
- (१) पाठ आयोजन के विविध सोपान कौन-कौन से हैं ?
 - (२) कविता सिखाने में कौन-कौनसी बातें ध्यान में रखनी चाहिए ।
 - (३) उद्देश्यलक्षी शिक्षा का महत्व क्या है ?
 - (४) गद्य शिक्षा के सामान्य उद्देश्य कौन-कौन से हैं ?
 - (५) उच्चारदोष होने के कौन-कौन से कारण हैं ?
 - (६) अच्छे पाठ्यपुस्तक के लक्षण कौन-कौन से हैं ?
 - (७) हिन्दी शिक्षा में टेपरिकार्ड और टेलिविज़न का महत्व क्या है ?
 - (८) अनुलेखन और श्रुतलेखन का क्या भेद है ?
- २ मौखिक अभिव्यक्ति की चर्चा निम्नलिखित मुद्दों को ध्यान में रखकर कीजिए : १५
- महत्व
 - उच्चार दोष
 - मौखिक अभिव्यक्ति के विकास की प्रवृत्तियाँ
- अथवा
- २ व्याकरण शिक्षा की चर्चा निम्नलिखित मुद्दों को ध्यान में रखकर कीजिए । १५
- महत्व
 - व्याकरण शिक्षा की पद्धतियाँ आगमन-निगमन
 - व्याकरण शिक्षा को रोचक बनाने के तरीके
- ३ किन्हीं तीन पर टिप्पणियाँ लिखिये : १५
- (१) गद्य शिक्षा का महत्व
 - (२) लिपि के दोष और सुधार
 - (३) पद्य शिक्षा की पद्धतियाँ
 - (४) भाषा प्रयोगशाला का महत्व
 - (५) हिन्दी शिक्षक की अपेक्षित योग्यताएँ

RE-1070

સૂચના :

નીચે દર્શાવેલ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી. Fillup strictly the details of signs on your answer book.	Seat No. :
Name of the Examination :	<input type="text"/>
<input type="text" value="B. Ed. (BASIC)"/>	<input type="text"/>
Name of the Subject :	<input type="text"/>
<input type="text" value="SANSKRIT METHOD - 4 (OLD)"/>	<input type="text"/>
Subject Code No. : <input type="text" value="1"/> <input type="text" value="0"/> <input type="text" value="7"/> <input type="text" value="0"/>	Section No. (1, 2,.....) : <input type="text" value="NIL"/>
Student's Signature	

- ૧ નીચેનામાંથી ગમે તે પાંચ પ્રશ્નોના મુદ્દાસર ઉત્તર લખો : ૨૦
- (૧) સંસ્કૃત શિક્ષણમાં મૌખિક કાર્ય શા માટે જરૂરી છે ?
- (૨) સંસ્કૃત શિક્ષણના પ્રાચીન હેતુઓ સ્પષ્ટ કરો.
- (૩) સંસ્કૃત શિક્ષણમાં સુભાષિતોનું મહત્વ સ્પષ્ટ કરો.
- (૪) ખંડાન્વય - દંડાન્વય પદ્ધતિની વિશેષતાઓ અને મર્યાદાઓ જણાવો.
- (૫) સંસ્કૃતમાં ઉચ્ચાર દોષ થવાનાં કારણો અને ઉપાયો જણાવો.
- (૬) સંસ્કૃત ભાષાનું સાંસ્કૃતિક મહત્વ સ્પષ્ટ કરો.
- (૭) સંસ્કૃત શિક્ષણમાં સંદર્ભ પુસ્તકોનું મહત્વ સમજાવો. સંસ્કૃત શિક્ષણમાં ઉપયોગી કોઈ પણ બે સંદર્ભ પુસ્તકોનાં નામ આપો.
- (૮) સંસ્કૃત શિક્ષણમાં સ્વાધ્યાય પદ્ધતિનો ઉપયોગ શી રીતે કરશો ?
- ૨ ધોરણ-૮ના વર્તમાન સંસ્કૃત પાઠ્યપુસ્તકમાંથી કોઈ એક પદ્યપાઠ પસંદ કરી ૧૫
- નીચેના મુદ્દાઓને ધ્યાનમાં રાખીને આયોજન નોંધ તૈયાર કરો :
- (૧) હેતુઓ
- (૨) શિક્ષક - વિદ્યાર્થીની પ્રવૃત્તિઓ
- (૩) મૂલ્યાંકન
- અથવા**
- ૨ સંસ્કૃત શિક્ષણમાં ઉપયોગમાં લેવાતા શૈક્ષણિક સાધનોની યાદી બનાવો. દરેકનાં ૧૫
- મહત્વ અને મર્યાદાઓ ચર્ચો.
- ૩ નીચેનામાંથી કોઈપણ ત્રણ પર ટૂંકનોંધ લખો : ૧૫
- (૧) પાઠશાળા પદ્ધતિ
- (૨) સંસ્કૃત વ્યાકરણ શિક્ષણની સમસ્યાઓ
- (૩) સંસ્કૃત શિક્ષકની વિદ્યાકીય સજ્જતા
- (૪) માતૃભાષા અને સંસ્કૃત ભાષાનો તુલનાત્મક અભ્યાસ
- (૫) આગમન - નિગમ પદ્ધતિના ફાયદા અને ગેરફાયદા.

ENGLISH VERSION

Instruction : As per the instruction no. 1 of page no. 5.

- 1** Write any five questions from the following. **20**
- (1) Why is the oral work necessary in Sanskrit teaching?
 - (2) Clarify the ancient objectives of Sanskrit teaching.
 - (3) Clarify the importance of "Subhashit" in Sanskrit teaching.
 - (4) Discuss merits and demerits of "Khandanvaya-Dandhanvaya' method.
 - (5) State the causes and remedies for the problems of pronunciation in Sanskrit.
 - (6) Clarify the cultural importance of Sanskrit.
 - (7) Explain the importance of reference books in teaching Sanskrit. Name any two reference books useful in Sanskrit teaching.
 - (8) How do you use assignment method in the teaching of Sanskrit?
- 2** Prepare a Plan with the help of following points on the basis of one Poetry unit of the recent Sanskrit text book of Std. VIII **15**
- (1) Objectives
 - (2) Activities of teacher-students
 - (3) Evaluation.

OR

- 2** Enlist the teaching aids used in Sanskrit teaching. Discuss the importance and limitations of teaching aid. **15**
- 3** Write any three short notes from the following. **15**
- (1) Pathshala method.
 - (2) Problems of teaching grammar in Sanskrit.
 - (3) Comparative study of mother language and Sanskrit language.
 - (4) Comparative study of mother language and Sanskrit language.
 - (5) Inductive-deductive method merits and demerits.

RE-1071

સૂચના :

નીચે દર્શાવેલ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી. Fillup strictly the details of signs on your answer book.	Seat No. :
Name of the Examination :	<input type="text"/>
<input type="text" value="B. Ed. (BASIC)"/>	<input type="text"/>
Name of the Subject :	<input type="text"/>
<input type="text" value="SOCIAL SCIENCE METHOD - 4"/>	<input type="text"/>
Subject Code No. : <input type="text" value="1"/> <input type="text" value="0"/> <input type="text" value="7"/> <input type="text" value="1"/>	Section No. (1, 2,.....) : <input type="text" value="NIL"/>
Student's Signature	

- ૧ નીચેનામાંથી ગમે તે પાંચ પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તર આપો : ૨૦
- (૧) સામાજિક વિજ્ઞાનની આધુનિક સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરો.
 - (૨) સામાજિક વિજ્ઞાન અધ્યાપનમાં જૂથ ચર્ચા પદ્ધતિની ઉપયોગિતા જણાવો.
 - (૩) સામાજિક વિજ્ઞાનના આદર્શ પાઠ્યપુસ્તકનાં લક્ષણો જણાવો.
 - (૪) સામાજિક વિજ્ઞાન શિક્ષણમાં કમ્પ્યુટરનું મહત્ત્વ સમજાવો.
 - (૫) સામાજિક વિજ્ઞાનનું સારું પ્રશ્નપત્ર તૈયાર કરવા તમે કઈ બાબતો ધ્યાનમાં રાખશો ?
 - (૬) સામાજિક વિજ્ઞાન અધ્યાપનમાં એકમ પાઠ આયોજનનું મહત્ત્વ જણાવો.
 - (૭) સામાજિક વિજ્ઞાન શિક્ષણમાં ચિત્રોની ઉપયોગિતા ચર્ચો.
 - (૮) સામાજિક વિજ્ઞાન ખંડનું મહત્ત્વ જણાવો.

- ૨ નીચેના મુદ્દાઓને ધ્યાનમાં રાખી નિરીક્ષિત અભ્યાસ પદ્ધતિ વિશે લખો : ૧૫
- (૧) સંકલ્પના
 - (૨) લાભ - મર્યાદા
 - (૩) વિનિયોગ

અથવા

- ૨ સામાજિક વિજ્ઞાનના ધો. ૮ના પાઠ્યપુસ્તકને આધારે કોઈ એક તાસ આયોજન નીચેના ૧૫ મુદ્દાઓને અનુલક્ષીને તૈયાર કરો :
- (૧) વિશિષ્ટ હેતુઓ
 - (૨) અધ્યાપનના મુદ્દાઓ અને શિક્ષકની પ્રવૃત્તિ
 - (૩) ફલક કાર્ય

- ૩ નીચેનામાંથી ગમે તે ત્રણ પર ટૂંકનોંધ લખો : ૧૫
- (૧) સામાજિક વિજ્ઞાન શિક્ષણમાં પ્રાયોગિક કસોટીનું મહત્ત્વ
 - (૨) સામાજિક વિજ્ઞાનનો મનોવિજ્ઞાન સાથેનો અનુબંધ
 - (૩) સામાજિક વિજ્ઞાન વિષયના આદર્શ શિક્ષકનાં લક્ષણો
 - (૪) સામાજિક વિજ્ઞાન મંડળની પ્રવૃત્તિઓ
 - (૫) સામાજિક વિજ્ઞાન અધ્યાપનમાં અનુભવાતી મુશ્કેલીઓ.

ENGLISH VERSION

Instruction : As per the instruction no. 1 of page no. 7.

- 1** Answer briefly any five of the following. **20**
- (1) Explain modern concept of social science.
 - (2) Discuss the usefulness of Group-Discuss method in teaching of Social-Science.
 - (3) State the characteristics of Ideal text-book of social science.
 - (4) Give the importance of Computer in the education of Social Science.
 - (5) What points would you keep in the mind for preparing good question paper of social science.
 - (6) Explain the importance of unit planning in the teaching of social science.
 - (7) Discuss the usefulness of pictures in the teaching of social science.
 - (8) Explain the importance of social-science room.

- 2** Explain the Supervision method keeping in the mind **15**
following points.
- (1) Concept
 - (2) Merits-demerits
 - (3) Uses.

OR

- 2** Prepare a stray lesson plan based on any unit from Social **15**
Science Text book of VIII keeping the following points
inview.
- (1) Specific objectives
 - (2) Teaching points and teachers activity
 - (3) B.B. Work
- 3** Write short notes on any three of the following. **15**
- (1) Importance of practical test in the education of social science.
 - (2) Correlation of social science with psychology.
 - (3) Characteristics of Ideal teacher of social science.
 - (4) Activities of social science club.
 - (5) Difficulties experienced in teaching social science.

RE-1073

સૂચના :

નીચે દર્શાવેલ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી. Fillup strictly the details of signs on your answer book.	Seat No. :
Name of the Examination :	<input type="text"/>
<input type="text" value="B. Ed. (BASIC)"/>	<input type="text"/>
Name of the Subject :	<input type="text"/>
<input type="text" value="MATHEMATICS METHOD - 4 (OLD)"/>	<input type="text"/>
Subject Code No. : <input type="text" value="1"/> <input type="text" value="0"/> <input type="text" value="7"/> <input type="text" value="3"/>	Section No. (1, 2,.....) : <input type="text" value="NIL"/>
Student's Signature	

- ૧ નીચેનામાંથી ગમે તે પાંચના ટૂંકમાં ઉત્તર લખો : ૨૦
- (૧) વર્ગખંડમાં ગણિત શિક્ષક તરીકે નિદાનાત્મક કસોટી અને ઉપચારાત્મક કાર્યનું આયોજન કેવી રીતે અને શા માટે કરશો ?
- (૨) સમસ્યા ઉકેલ અભિગમ સમજાવો.
- (૩) દૃઢીકરણ કાર્ય કરતી વખતે કયા કયા મુદ્દા ધ્યાનમાં રાખશો ?
- (૪) “ગણિત એ સંસ્કૃતિનો અરિસો છે” આ વિધાનની ચર્ચા કરો.
- (૫) માનવીના દૈનિક જીવનમાં ગણિતની ઉપયોગિતાનું મૂલ્ય સમજાવો.
- (૬) એકમ કસોટીની લાક્ષણિકતાઓ જણાવો.
- (૭) ગણિત મંડળની પ્રવૃત્તિઓ જણાવો.
- (૮) ગણિત શિક્ષણમાં મૌખિક કાર્યની અગત્ય જણાવો.
- ૨ ગણિતના શ્રેણી ૮-૯ અને ૧૦ના અભ્યાસક્રમની ચર્ચા નીચેના મુદ્દાને લક્ષમાં રાખી કરો : ૧૫
- (૧) અભ્યાસક્રમની સળંગ સૂત્રતા
- (૨) અભ્યાસક્રમનું આધુનિક દ્રષ્ટિ બિંદુ
- (૩) અભ્યાસક્રમની ત્રુટિઓ
- અથવા**
- ૨ ગણિતના કોઈ એક એકમ માટે નીચેના મુદ્દાને ધ્યાનમાં રાખી વિસ્તૃત પાઠ નોંધ તૈયાર કરો : ૧૫
- (૧) વિષયાભિમુખ
- (૨) શિક્ષક-વિદ્યાર્થી પ્રવૃત્તિ
- (૩) શ્યામફલક નોંધ
- (૪) મૂલ્યાંકન
- ૩ નીચેનામાંથી ગમે તે ત્રણ પર ટૂંકનોંધ લખો : ૧૫
- (૧) ગણિતની આધુનિક સંકલ્પના
- (૨) શ્રેણી-૧૦ ગણિતના પાઠ્યપુસ્તકનાં લક્ષણો
- (૩) ગણિત શિક્ષકનાં લક્ષણો
- (૪) પ્રાયોગિક કાર્ય અભિગમ
- (૫) ગણિત શિક્ષણમાં શૈક્ષણિક સાધનોનું મહત્ત્વ.

ENGLISH VERSION

Instruction : As per the instruction no. 1 of page no. 9.

- 1** Answer briefly any five of the following. **20**
- (1) As a mathematics teacher, how would you plan a diagnostic test and remedial work for teaching mathematics in the class room? Why?
 - (2) Explain the problem solving approach.
 - (3) Which points will you keep in mind while giving drill work?
 - (4) Discuss - "Mathematics is a mirror of Civilization".
 - (5) Explain the utility of mathematics in daily life.
 - (6) Enlist and explain characteristics of unit test?
 - (7) Mention the activities of mathematics club.
 - (8) Show importance of oral work in teaching of mathematics.

- 2** Discuss the syllabus of mathematics of Std. VIII, IX, and X in the light of the following points. **15**
- (1) Continuity in the syllabus.
 - (2) Modern view point of mathematics curriculum.
 - (3) Defects of the syllabus.

OR

- 2** Keeping in mind the following points, prepare a detailed lesson plan for teaching of any one unit of mathematics. **15**
- (1) Motivation
 - (2) Student's-Teacher's Activities
 - (3) Black-Board work
 - (4) Evaluation
- 3** Write short notes on any three of the following. **15**
- (1) The modern concept of mathematics.
 - (2) Characteristics of text book of mathematics of Std. X
 - (3) Characteristics of mathematics teacher.
 - (4) Experimental work approach.
 - (5) Importance of teaching aids in teaching mathematics.

RE-1074

સૂચના :

નીચે દર્શાવેલ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી. Fillup strictly the details of signs on your answer book.	Seat No. :
Name of the Examination :	<input type="text"/>
B. Ed. (BASIC)	<input type="text"/>
Name of the Subject :	<input type="text"/>
SCIENCE & TECHNOLOGY METHOD - 4 (OLD)	<input type="text"/>
Subject Code No. : <input type="text"/> 1 <input type="text"/> 0 <input type="text"/> 7 <input type="text"/> 4	Section No. (1, 2,.....) : <input type="text"/> NIL
Student's Signature	

- ૧ નીચેનામાંથી ગમે તે પાંચના ટૂંકમાં ઉત્તર લખો : ૨૦
- (૧) “વિદ્યાર્થીઓ જ્ઞાન પ્રાપ્ત કરે” - હેતુની સિદ્ધિ માટેનાં અપેક્ષિત વર્તન પરિવર્તનો જણાવો.
- (૨) વિજ્ઞાન શિક્ષકમાં અપેક્ષિત વલણો વિકસાવે એવી પ્રવૃત્તિઓની ચર્ચા કરો.
- (૩) આગમન-નિગમન અભિગમો પરસ્પરના પૂરક શા માટે ગણાય છે ?
- (૪) વિજ્ઞાનની વિવિધ આંતરશાખાઓ વચ્ચેનો અનુબંધ ઉદાહરણ આપી સ્પષ્ટ કરો.
- (૫) એકમ આયોજનનું મહત્ત્વ જણાવો.
- (૬) વિજ્ઞાન શિક્ષણ માટેની નિદર્શન પદ્ધતિનું સ્વરૂપ અને એની મર્યાદાઓ નોંધો.
- (૭) વિજ્ઞાન અધ્યાપનમાં શિક્ષક પોથીનું મહત્ત્વ જણાવો.
- (૮) વિજ્ઞાન અધ્યાપન દૃશ્યશ્રાવ્ય સાધનોનો ઉપયોગ કરતી વખતે તમે કેવી કાળજી રાખશો ?

- ૨ (અ) વિજ્ઞાન અભ્યાસક્રમ સંરચના સંકેન્દ્રી અભિગમનું સ્વરૂપ સ્પષ્ટ કરી એના ફાયદા-ગેરફાયદા વર્ણવો. ૮
- (બ) વિજ્ઞાન શિક્ષણ સંદર્ભે માછલી ગૃહનું મહત્ત્વ જણાવો. ૭

અથવા

- ૨ આદર્શ પાઠ્યપુસ્તકનાં લક્ષણોના આધારે ધોરણ આઠના વિજ્ઞાન અને ટેકનોલોજી વિષયના પાઠ્યપુસ્તકની સમીક્ષા કરો. ૧૫

- ૩ નીચેનામાંથી કોઈ પણ ત્રણ પર ટૂંકનોંધ લખો : ૧૫
- (૧) વિજ્ઞાન શિક્ષણમાં આગમન વિચાર પ્રતિમાન
- (૨) વિજ્ઞાન પ્રતિભાષોજનું કાર્યક્રમનું મહત્ત્વ
- (૩) વિજ્ઞાનનું સ્વરૂપ અને કાર્યક્રમ
- (૪) વિજ્ઞાન શિક્ષણમાં કમ્પ્યુટરનો ઉપયોગ
- (૫) આકાશ દર્શનનું મહત્ત્વ.

ENGLISH VERSION

Instruction : As per the instruction no. 1 of page no. 11.

- 1** Answer any five of the following. **20**
- (1) "Pupils acquire knowledge"- Mention the expected behavioral changes for the objective.
 - (2) Discuss the activities, which can develop the expected attitude in science teacher.
 - (3) Why inductive-deductive approaches are known supplementary to each other?
 - (4) Clarify the correlation between inter branches of science with examples.
 - (5) Mention the importance of unit planning.
 - (6) Note the nature and demerits of demonstration method of science teaching.
 - (7) Mention the importance of teacher's Handbook in science teaching.
 - (8) What type of care will you take while using audio-visual aids during science teaching?
- 2** (a) Clarify the nature of concentric approach of construction of science syllabus. Mention its merits-demerits. **8**
- (b) Mention the importance of aquarium with reference to science teaching. **7**

OR

- 2** With reference to the characteristics of an ideal text book, criticize the text book of science & technology subject of Std. VIII **15**
- 3** Write short notes on any three of the following : **15**
- (1) Inductive thinking model in science teaching
 - (2) Importance of science talent search programme.
 - (3) Nature and scope of science.
 - (4) Use of computer in science teaching.
 - (5) Importance of sky-observation.

RE-1132

સૂચના :

(૧)

નીચે દર્શાવેલ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી. Fillup strictly the details of signs on your answer book.	Seat No. :
Name of the Examination :	<input type="text"/>
<input type="text" value="B. Ed. (BASIC)"/>	<input type="text"/>
Name of the Subject :	<input type="text"/>
<input type="text" value="Agrology Method-5"/>	<input type="text"/>
Subject Code No. : <input type="text" value="1"/> <input type="text" value="1"/> <input type="text" value="3"/> <input type="text" value="2"/>	Section No. (1, 2.....) : <input type="text" value="NIL"/>
Student's Signature	

- (૨) પ્રશ્નની જમણી બાજુ પ્રશ્નના ગુણ દર્શાવેલ છે.
(૩) તમારું લખાણ વાંચી શકાય તેવું હોવું જોઈએ.
(૪) માગ્યા પ્રમાણે જવાબ આપવા પ્રયત્ન કરો.

- ૧ કોઈ પણ પાંચ સવાલોના જવાબ આપો : ૨૦
- (૧) “કૃષિના શિક્ષણ માટે કોઈ એક પદ્ધતિ સૂચવવી યોગ્ય નથી.” વિધાન ઉદાહરણો સાથે સમજાવો.
(૨) કૃષિ સંગ્રહસ્થાનનું સ્વરૂપ જણાવો.
(૩) પ્રવૃત્તિ-સમવાય પાઠ કોને કહેવાય ? ઉદાહરણો સાથે જણાવો.
(૪) શ્રેણી-૮ના પાઠ્યપુસ્તકનું બાહ્ય દૃષ્ટિએ મૂલ્યાંકન કરો.
(૫) માધ્યમિક શાળા કક્ષાએ કૃષિ વિદ્યાવિષય દાખલ કરવાના હેતુઓ જણાવો.
(૬) કૃષિની પ્રાચીન અને આધુનિક સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરો.
(૭) કૃષિ શિક્ષકમાં કેવાં કેવાં કૌશલ્યો હોવાં જરૂરી છે ?
(૮) ‘છાણિયું ખાતર’ એકમ-શ્રેણી-૮માં ભણાવવા માટેના સામાન્ય તથા વિશિષ્ટ હેતુઓની રચના કરો.
- ૨ કોઈ પણ એક સવાલનો વિગત જવાબ આપો : ૧૫
- (૧) કૃષિ શિક્ષણની જરૂરિયાત વિગતે સમજાવો.
(૨) કૃષિ શિક્ષણની જુદી જુદી મૂલ્યાંકન પદ્ધતિઓના નામ આપો. ‘ઓળખ રેલી’ પદ્ધતિનો વિગતે ખ્યાલ આપો.
- ૩ કોઈ પણ એક સવાલનો વિગતે જવાબ આપો : ૧૫
- (૧) કૃષિ શિક્ષણમાં નમૂનાઓ
(૨) કૃષિ સામયિકોનો કૃષિ શિક્ષણમાં ઉપયોગ
(૩) કૃષિમાં પ્રયોગ પદ્ધતિનો ઉપયોગિતા
(૪) કૃષિ વિદ્યા અને ગણિતનો અનુબંધ
(૫) પર્યટન દ્વારા કૃષિ શિક્ષણ.

RE-1133

સૂચના :

(૧)

નીચે દર્શાવેલ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી. Fillup strictly the details of signs on your answer book.	Seat No. :
Name of the Examination :	<input type="text"/>
<input type="text" value="B. Ed. (BASIC)"/>	<input type="text"/>
Name of the Subject :	<input type="text"/>
<input type="text" value="ANIMAL HUSBANDRY & DAIRY SCIENCE-5 (OLD)"/>	<input type="text"/>
Subject Code No. : <input type="text" value="1"/> <input type="text" value="1"/> <input type="text" value="3"/> <input type="text" value="3"/>	Section No. (1, 2,.....) : <input type="text" value="NIL"/>
Student's Signature	

(૨) અપ્રસ્તુત લખાણ ન લખાય તેની ખાસ કાળજી રાખો.

(૩) જમણી બાજુના અંક પ્રશ્નના ગુણ દર્શાવે છે.

(૪) સુવાચ્ય અક્ષરે લખાણ લખો.

૧ નીચેનામાંથી કોઈ પણ પાંચ પ્રશ્નોના જવાબ લખો :

૨૦

(૧) “ગુજરાતમાં પશુપાલન” મુદ્દાનું વિષયાભિમુખ કરો.

(૨) પશુપાલન શિક્ષણમાં પશુપ્રદર્શનનું મહત્ત્વ વર્ણવો.

(૩) ગ્રામસભામાં પશુપાલનનું મહત્ત્વ ચર્ચો.

(૪) શ્રેણી-૯ના વિદ્યાર્થીઓને પશુવ્યવસ્થાનો ખ્યાલ આપો.

(૫) “ગૌચર” પાઠના સ્વાધ્યાયના પ્રશ્નોની રચના કરો.

(૬) “ગાયોની ઓલાદો સચિત્ર વર્ણવો.” આ મુદ્દો ઉદાહરણ સાથે ચિત્રોનો ઉપયોગ કરીને કેવી રીતે સમજાવશો ?

(૭) પશુપાલનની પ્રયોગશાળાનું વર્ણન કરો.

(૮) પ્રાયોગિક પરીક્ષાના હેતુઓ સમજાવો.

૨ પશુપાલન શિક્ષણમાં સેતુપાઠ આયોજન અને તેનું મહત્ત્વ ચર્ચો.

૧૫

અથવા

૨ પશુપાલન શિક્ષણના હેતુઓ અને ઉદ્દેશો વિષે સવિસ્તર સમજ આપો.

૧૫

૩ કોઈ પણ ત્રણ પર ટૂંકનોંધ લખો :

૧૫

(૧) ત્રિપરિમાણ દર્શક સારણી

(૨) કાંકરેજ ગાય

(૩) પશુપાલન વિષયના શિક્ષકનાં કૌશલ્યો

(૪) પ્રવૃત્તિ - સમવાય પાઠ

(૫) પશુપાલનનાં સંદર્ભ પુસ્તકો.

RE-1134

સૂચના :

(૧)

નીચે દર્શાવેલ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી. Fillup strictly the details of signs on your answer book.	Seat No. :
Name of the Examination :	<input type="text"/>
<input type="text" value="B. Ed. (BASIC)"/>	<input type="text"/>
Name of the Subject :	<input type="text"/>
<input type="text" value="HORTICULTURE & FORESTRY-5 (OLD)"/>	<input type="text"/>
Subject Code No. : <input type="text" value="1"/> <input type="text" value="1"/> <input type="text" value="3"/> <input type="text" value="4"/>	Section No. (1, 2.....) : <input type="text" value="NIL"/>
Student's Signature	

- (૨) આ પ્રશ્નપત્રમાં કુલ ત્રણ પ્રશ્નો છે. બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.
(૩) બીજો પ્રશ્ન નિબંધલક્ષી છે.
(૪) ત્રીજો પ્રશ્ન ટૂંકનોંધનો છે.
(૫) જમણી બાજુના આંકડા પ્રશ્નના કુલ ગુણ દર્શાવે છે.

- ૧ નીચેનામાંથી ગમે તે પાંચ પ્રશ્નોના મુદ્દાસર ઉત્તર લખો : ૨૦
- (૧) બાગાયત અને વનવિદ્યા શિક્ષણના હેતુઓ જણાવો.
(૨) નિદર્શન પદ્ધતિને અસરકારક બનાવવાના ઉપાયો સૂચવો.
(૩) વર્ગખંડ વિનિયોગમાં રેડિયોનું સ્થાન વર્ણવો.
(૪) પ્રવૃત્તિપાઠમાં સમવાય પાઠનું મહત્વ જણાવો.
(૫) ઉછરેલ વૃક્ષોનું માવજત વિશે ટૂંકમાં વર્ણવો.
(૬) વિષયાભિમુખ કૌશલ્યનું મહત્વ સ્પષ્ટ કરો.
(૭) વનસ્પતિનો માનવજીવન સાથે ઐક્ય અને અતૂટ સંબંધ છે - સમજાવો.
(૮) પાઠ આયોજન કરતી વખતે કઈ કઈ બાબતો ધ્યાનમાં રાખશો ?

- ૨ બાગાયત અને વનવિદ્યાનો ધોરણ-૮નો કોઈ એક એકમ પસંદ કરી તાસ આયોજન તૈયાર કરો. ૧૫

અથવા

- ૨ દૃશ્ય-શ્રાવ્ય સાધનો એટલે શું ? દૃશ્ય-શ્રાવ્ય સાધનોનું મહત્વ વર્ણવી, કોઈ પણ બે સાધનો વિશે વિગતે ચર્ચા કરો. ૧૫

- ૩ નીચેનામાંથી ગમે તે ત્રણ પર ટૂંકનોંધ લખો : ૧૫
- (૧) વન ઔષધીનું મહત્વ
(૨) કા.પા. કૌશલ્ય
(૩) નિદર્શન પદ્ધતિનું મહત્વ
(૪) ફૂલછોડ ઉછેરનું મહત્વ
(૫) બાગાયત શિક્ષણમાં ચાર્ટ-ચિત્રનું મહત્વ.

RE-1137

સૂચના :

(૧)

નીચે દર્શાવેલ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી. Fillup strictly the details of signs on your answer book.	Seat No. :
Name of the Examination :	<input type="text"/>
<input type="text" value="B. Ed. (BASIC)"/>	<input type="text"/>
Name of the Subject :	<input type="text"/>
<input type="text" value="RURAL ECO. & CO-OP BANK - V (OLD)"/>	<input type="text"/>
Subject Code No. : <input type="text" value="1"/> <input type="text" value="1"/> <input type="text" value="3"/> <input type="text" value="7"/>	Section No. (1, 2.....) : <input type="text" value="NIL"/>
Student's Signature	

- (૨) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.
(૩) બીજો પ્રશ્ન નિબંધલક્ષી છે.
(૪) ત્રીજો પ્રશ્ન ટૂંકનોંધ છે.
(૫) જમણી બાજુના અંક ગુણ દર્શાવે છે.

- ૧ નીચેનામાંથી ગમે તે પાંચ પ્રશ્નોના મુદ્દાસર જવાબ આપો : ૨૦
- (૧) અર્થશાસ્ત્ર અને સહકાર પંચાયત શિક્ષણના હેતુઓ જણાવો.
(૨) તાસ આયોજન એટલે શું ? સમજાવો.
(૩) ભાવિ નાગરિકત્વના વિકાસમાં અર્થશાસ્ત્ર શિક્ષણનો શો ફાળો છે ?
(૪) આંતરરાષ્ટ્રીય સહકારની ભાવના કેળવવી શા માટે જરૂરી છે ?
(૫) સાંસ્કૃતિ વિકાસ એટલે શું ? ઉદાહરણ આપી સમજાવો.
(૬) ટૂંક જવાબી પ્રશ્ન એટલે શું ? તેની લાક્ષણિકતા જણાવો.
(૭) અર્થશાસ્ત્ર અને સહકાર શિક્ષણમાં ચાર્ટ-ચિત્રોનું મહત્ત્વ જણાવો.
(૮) પ્રત્યક્ષ કામનું મૂલ્યાંકન કરતી વખતે કઈ કઈ બાબતો ધ્યાનમાં રાખવી જોઈએ ?

- ૨ અર્થશાસ્ત્ર અને સહકાર વિષયના શિક્ષકના વિશિષ્ટ ગુણો સવિગતે વર્ણવો. ૧૫

અથવા

- ૨ દૃશ્ય-શ્રાવ્ય સાધનો એટલે શું ? સાધનોની યાદી બનાવી કોઈ પણ બે સાધનો વિશે વિસ્તૃત ચર્ચા કરો. ૧૫

- ૩ ટૂંકનોંધ લખો : (કોઈ પણ ત્રણ) ૧૫

- (૧) શૈક્ષણિક સાધનોનું મહત્ત્વ
(૨) વિષયાભિમુખ કૌશલ્ય
(૩) શિક્ષકની સમાજ પ્રત્યેની ફરજો
(૪) હેતુલક્ષી પ્રશ્નપત્ર
(૫) નૈતિક મૂલ્યોનું સર્જન.